

לע"נ

ישי קרויזר ז"ל בן יהודה הי"ו

שלמה קרויזר ז"ל בן יהודה הי"ו

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

תקנות חכמים

חכמים נוכחו שספירת הימים (7,11,7,11) קשה על הנשים והחליטו לפשט אותה

רמב"ם הלכות איסורי ביאה פ"א הלכות א - ג:

הלכה א

כל שאמרנו בנדה וזבה ויולדת הוא דין תורה וכמשפטים אלו היו עושין כשהיו ב"ד הגדול מצויין והיו שם חכמים גדולים שמכירים הדמים ואם נולד להם ספק בראיות או בימי נדה וזיבה יעלו לב"ד וישאלו כמו שהבטיחה תורה עליהן שנאמר כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין בין דם נדה לדם זיבה. ובאותן הימים היו בנות ישראל נזהרות מדבר זה ומשמרות וסתותיהן וסופרות תמיד ימי הנדה וימי הזיבה:

הלכה ב

וטורח גדול יש במנין הימים ופעמים רבות יבואו לידי ספק שאפילו ראתה הבת דם ביום הלידה מאותו היום מתחילין למנות לה ימי נדה וימי זיבה כמו שביארנו ולפיכך לא תטמא הבת בזיבה אלא בת י' ימים שאם ראתה ביום שנולדה הרי זו נדה שבעת ימים ושלושת ימים סמוך לנדתה הרי י' ימים. הנה למדת שמתחילת ראייה מתחלת למנות ימי נדה וימי זיבה כל ימיה ואפילו ראתה והיא קטנה:

הלכה ג

ובימי חכמי הגמרא נסתפק הדבר הרבה בראיית הדמים ונתקלקלו הוסתות לפי שלא היה כח בכל הנשים למנות ימי נדה וימי זיבה לפיכך החמירו חכמים בדבר זה וגזרו שיהו כל ימי האשה כימי זיבתה ויהיה כל דם שתראה ספק דם זיבות:

מהלך התקנות:

תקנה ראשונה נתקנה ע"י רבי

תקנת רבי

מסכת נידה סו ע"א:

אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר רב התקין רבי בשדות ראתה יום אחד תשב ששה והוא שנים תשב ששה והן

"התקין רבי": "ראתה יום אחד" = זבה קטנה - "תשב ששה והוא" = 7 ימים - כמו נידה ראתה שני ימים = זבה קטנה - "תשב ששה והן" = 8 ימים - כמו נידה

רבי תיקן לספור שישה נקיים לאחר תום הראיה, כלומר:

א. ראיה של עד שלושה ימים - לנידה ולזבה קטנה דין אחד:

ימי הראיה + ששה ימים נקיים

ב. ראיה של שלושה ימים ויותר-דין זבה גדולה:

ימי הראיה + שבעה ימים נקיים

התקבלו שתי קבוצות כאשר האבחנה ביניהם היא לא ע"פ ספירת ימים אלא לפי זמן משך הראייה בפועל.

לע"נ

ישי קרויזר ז"ל בן יהודה הי"ו

שלמה קרויזר ז"ל בן יהודה הי"ו

שרה פלהיימר ע"ה בת ישראל פוטר הי"ו

הערות והארות יתקבלו בברכה
 שלומית קרויזר shlomitkro@gmail.com
 02-5354734, 0523003261

תקנת רבי זירא

תקנת רבי הייתה עדין מסובכת לנשים, רבי זירא תקן תקנה נוספת שמפשטת עוד יותר ונותנת לכל הראיות כלל אחד.

נידה סו ע"א:

אמר ר' זירא בנות ישראל החמירו על עצמן
שאפילו רואות טפת דם כחרדל יושבות עליה שבעה נקיים

תקנה זו בטלה את האבחנה בין הראיות.

רמב"ם, הלכות איסורי ביאה, פ"יא הלכה ד:

ועוד החמירו בנות ישראל על עצמן חומרא יתירה על זה ונהגו כולם בכ"מ שיש
 ישראל שכל בת ישראל שרואה דם אפילו לא ראתה אלא טיפה כחרדל בלבד ופסק
 הדם סופרת לה ז' ימים נקיים ואפילו ראתה בעת נדתה בין שראתה יום אחד או
 שנים או השבעה כולן או יתר משיפסוק הדם סופרת שבעת ימים נקיים כזבה גדולה
 וטובלת בליל שמיני אף על פי שהיא ספק זבה

רמב"ן הלכות נידה פרק א, יט:

חומרא זו שנהגו בנות ישראל הוכשרה בעיני החכמים ועשו אותה כהלכה פסוקה בכל מקום,
 לפיכך אסור לאדם להקל בה ראשו לעולם.

שו"ע יו"ד סימן קפג סעיף א:

אשה שיצא דם ממקורה, בין באונס בין ברצון, טמאה, והוא שתרגיש ביציאתו. ומיהו משתרגיש
 בו שנעקר ממקומו ויצא, טמאה אף על פי שלא יצא לחוץ, ואפילו לא ראתה אלא טיפת דם כחרדל,
יושבת עליו שבעה נקיים.

"בנות ישראל החמירו על עצמן":

הרב וזנר בספרו "שעורי שבט הלוי", הלכות נידה עמ' ז - ט:

וצריך ביאור, דמאחר דנקבע להלכה פסוקה, למה נקטו חז"ל בלשון החמירו על עצמן, דמשמע שאינו
 הלכה אלא חומרא בעלמא, ולא אמרו שכל אשה שראתה טיפת דם כחרדל צריכה לישוב ז' נקיים?
 ...והנראה בזה דהנה מנהג זה של בנות ישראל יש בו משום בטול פריה ורביה, דעל פי רוב אין אשה
 מתעברת אלא סמוך לוסתה, ויש הרבה נשים שאילו טבלו קודם היו יכולות להתעבר לכן לא גזרו סתם,
 דעל ידי זה יבטלו את ישראל מפריה ורביה, אך בנות ישראל שלא נצטוו על מצות פריה ורביה היו יכולים
 לקבל על עצמן חומרא זו, ואחר שהנשים קבלו זאת על עצמן ושוו אנפשייהו (עשו עצמן) חתיכא דאיסורא
 (כאיסור) כבר נאסרו לבעליהן, וחכמים קיימו וקיבלו מה שהחמירו בנות ישראל על עצמן. וקבעוהו להלכה
פסוקה לדורות עולם.

אחרי שחומרת הנשים התקבלה כאיסור, קבעוה חכמים כהלכה פסוקה = הלכה שאין עליה עוררין